II. évfolyam. 135. szám. Vasárnap 1883. november 18-án.

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
helyben házhoz hordva:
Egész évre . . 8 frt.
Fél évre . . 4 „
Negyed évre . . 2 „
vidékre postán küldve:
Egész évre . 9 frt — kr
Fél évre . 4 „ 50 „
Negyedévre 2 „ 25 „
Néptanitóknak helyben:
Egész évre . 6 frt — kr
Fél évre . 3 „ — „
Negyed évre 1 „ 50 „
Néptanitóknak vidéken:
Egész évre . 7 frt — kr
Fél évre . 3 „ 50 „
Negyed évre . 1 „ 75 „

Hirdetések és előfizetések fölvétetnek s egyes számok kaphatók helyben: Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytozsdéjében, valamint hirdetések és nyilttéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban.

Egy szám 10 kr.

Szerkesztőségi iroda és kiadó hivatal:
Sötét- s csendes-utcza sarkán, Hofeneder-féle házban, hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előfizetések és hirdetések is küldendők.
Bármentetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.
Szerkesztővel értekezhetni: d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

A bács-bodrogh-megyei történelmi társulat első közgyülése.

1883. nov. 15-én.

A történelmi társulat megkezdte működését. Nagy jelentősége van e szavaknak nálunk, a hol az érdeklődés oly dolgok iránt, melyek az egyéni érdeket is nem érintik, bajosan kelthető fel. Mindazonáltal megyénk nem szegény oly férfiakban, a kik önzetlenül a közjóért is képesek fáradozni, a kik — bár szokatlanul sok akadályival kell megküzdeniök s e küzdelem bere leggyakrabban hálátlanság — mégis teljes odaadással hatnak, alkotnak és gyarapítanak.

A történelmi társulat megalakítása fényesen bizonyítja azt, hogy e megye tevékeny alispánja, Schmausz Endre, Iványi István szabadkai tanár, Stelczer Frigyes kiszácsi plébános, Radics gymnaziumi igazgató, dr. Margaites Ede stb. tagja a társulatnak valóban tudatában vannak feladatuk fontosságának, egyszersmind e megye közönsége zálogat is látja működésükben a társulat czéljai megvalósításának, működésük sikerének. Az első közgyűlés több vonásaiban már e társulat jövendőjére is világot vet. A nagyszámú pártoló s működő tagokból álló társulat aligha mutathatna fel nagyobbszerű sikereket a fennevezettek nélkül.

A gyűlés lefolyásáról egyébiránt a következőkben értesíthetjük olvasóinkat.

Schmausz Endre elnök úr a gyűlést megnyitván, nagyhatású beszédben fejti ki ezen társulat czéljait. Elmondja, hogy e társulat van hivatva anyanyelvünk multja fölé világosságot deríteni, de bárha a kezdet nehézségei megláttszanak is mai gyűlésünkön — ugy mond — mégis fontos esemény ez a nap, nemcsak a felolvasások s leletek bemutatása, de különösen a választmány munkaprogrammjának megállapítása miatt is, melyet oly téren kell mozgásba hozni, hogy néhány év multva sikert mutathasson fel. A midőn az ülést megnyitja, üdvözli a jelenlévőket, bár nem nagyszámú tagokat, kiket az egylet működése komoly volta iránti meggyőződés hozott össze. Az elnöki megnyitó-beszédet elenk eljenzés követte. Ezután felolvastatott az alakuló közgyűlés jegyzőkönyve, melynek hitelesítésére Mihályi János és Czirfusz Ferencz úr kérettek fel. Következett a titkári jelentés, melyet érdekességénél fogva egész terjedelmében fogunk közölni. Elnök mindenekelőtt a visszaerkezett alapszabályoknak a miniszteri utasítás szerinti módosítását tűzi ki napirendre. A módosítások nem éppen lényegtelenek. Nevezetesen meghatároztatott a köz- s választmányi gyűlések összehivásának módja. Továbbá az alapszabályokba felvétetett, hogy külföldi egyének csak belügyminiszterium jóváhagyás mellett lehetnek az egylet pártoló vagy disztagjai. Majd az egyleti tagság önkénytes vagy önkénytelen megszüntetésének módozatai s intézkedés az egylet vagyonáról annak megszünése esetében steff. Fontos határozat még az is, hogy az egyletbe fel nem vett, vagy abból kizárt tag a választmány határozata ellen a határozatnak kézhezvételétől számitandó 30 nap alatt a közgyűléshez fellebbezhet. Tagok felvétele ezután már a választmány által eszközöltetvén, Stelczer Frigyes bejelenti Szemzó Mátyás urat tagul, így nevezett meg az alapitótagok közé fog számittatni.

Határozatba ment az alapszabályok kinyomatása s mérsékelt ár mellett a tagnak megküldése.

A történelmi társulat első évi működése kivételesen 14 hónapra tétetett, t. i. a jelen évi két hó a jövő évvel együtt.

Stelczer Frigyes az egyletnek ajándékozza „Geschichte der Bácska“ czimű könyvet s az „Ujvidék“ 1879. évi évfolyamát, melyben a Bácska történetéről kimeritőbben irt. Ezért a közgyűlés köszönetet szavaz neki. Folyó ügyek elintézése után felolvassa Iványi István Bajmok és Csantavér kelétkezéséről szóló tanulságos értekezését, melyet a tagok nagy érdekkel hallgattak végig s végül megéljenezték. Stelczer Frigyes előadást tartott a Bácskának a török időkből fennmaradt térképeiről, bemutatván Siebmacher 1603., Krekvitz 1751., Homan 1718. stb. térképeit, mely érdekes előadás nagy tetszéssel fogadtatott. Végezetül Radics György mutatta be a helyb. u. n. korona-területen, hol az elemi-iskolák uj épülete immár felekészen áll, az alapásataskor talált leleteket. U. m.: 1.) Egy buzogányfej melynek súlya 2 kiló 7 dekagr. 2.) Egy buzogánynak nyele, melynek súlya 45 dekagr. 3.) Egy török kés. 4.) Egy sarkantyu. 5.) Két hibás patkó. 6.) Egy fegyvercső. 7.) Egy csillagvas. 8.) Kard-darabok. Ezen eljenzéssel fogadott előadás után elnök a gyűlést — miután a választm. tagokat d. u. 4 órára összehivta — bezarja. A vál. ülés nevezetesb határzatairól a titkár fogja értesiteni lapunk utján is a közönséget.

A népesedési arány s annak okai.

— Statisztikai értekezés. —

Ha egy oly térképet veszünk kezeinkbe, melyen a föld népességének különböző sűrüsége különböző szinekkel van kitüntetve, látni fogjuk, hogy míg némely vidékeken egy-egy □ mértföldnyi területre alig esik pár száz vagy ezer ember, addig más részein a földnek — eltekintve a nagy városoktól — 8—10, sőt 12000 ember is össze van zsufolva ugyanoly nagyságu területen. Míg Ausztrália s Délamerikának nyomorult kunyhónál egyebet nem ismerő benszülött lakója száz meg száz □ mértföldre terjedő termékeny földet nevez jogos tulajdonának s a meddig szeme lát, szabadon kergeti az óriás kängurut vagy a vad bölényt, nem is sejtve, hogy az a föld, mit ő jóformán semmibe sem vesz, mily megmérhetlen kincseket rejteget magában; addig Szászország, Lombardia és Belgiumban minden talpalatnyi föld dragán fizettetik, Japánban a hegyek szikláira hordják fel a termékeny talajt s Chinában még a lakásokat is a földbe ássák, hogy azon terület se maradjon haszon nélkül, mit a kunyló elfoglalna.

Az emberi nem megoszlásának arányalanságát tehát a nevezett térkép azonnal kitünteti s ha a mellé még egy lehetőleg pontos statisztikai táblázatot veszünk, rögtön meggyőződhetünk a következőkről. Az összes emberiségnek majd $^3/_4$ része Európa, India és Chinában el, vagyis az egész szárazföldnek csak mintegy $^1/_7$ részét foglalja el, a többi $^6/_7$ részen nem több mint 445 millió ember lakik, vagyis egy □ mföldön átlag 210 lélek; — az egész szárazföldnek csak $^{13}/_{1000}$ részén nagyobb a népesség sűrüsége 8000-nél, ellenben $^{925}/_{1000}$ részen kisebb mint 2000 s $^{62}/_{1000}$ részén változó 2—8000, az összes emberiségnek $^{285}/_{1000}$ része, azaz 394 millió oly vidékeken lakik, hol a lakosság legsűrübb, vagyis hol átlag 12,600 lélek esik egy □ mfre; és pedig ezen legsűrübb népességű földövnek 84%-je Ázsiában, 12%-je Európában s 4% más világrészekben van. A középsűrüségű, vagyis □ mfdenként átlag 3450 emberrel biró övön az összes emberiségnek $37^1/_2$ %-je — 523 millió — lakik, mihez ismét Ázsia 66, Európa 33 percentet szolgáltat.

1867-ben Londonban egy hectar földön 36, Bécsben 84 ember lakott; ott átlag minden háznak 8 lakója volt, itt 57, minélfogva igen természetesnek látszik az, hogy míg Londonban évenként minden 43 emberre esik egy halálozás, Bécsben minden 28-ra.

Ezek után ha tekintetbe vesszük, miszerint attól, hogy egy ország többé vagy kevésbé sűrün lakatik, az egész nép jóléte, fogalkozása, kulturális és társadalmi állapota függ, s hogy ép azért, mint egy német tudós mondja: „az első pillanatra oly jelentéktelennek látszó szám, mely a lakosság sűrüségit fejezi ki, figyelmesebb vizsgálódás után úgy fog előtünni mint sok, milyen az ember boldogságába vágó események productuma; mint az országi szociális viszonyaiban történt változásokat mutató finom thermometer s ennek folytán a lakosság sűrüségéről szóló thema kimerithetlen anyagot szolgáltat az okoskodásra.“ Talán nem lesz érdektelen egynémelyikét azon okoknak közelebbről megvizsgálni, melyek az emberi nem kü-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Fővárosi levél.

Budapest, nov. 16.

Történnek még néha csodák is!

Persze Magyarországon.

Vagy nem csoda-e a szó legszorosabb értelmében, hogy egy egész álló hónap óta semminemű botrány elő nem fordult.

Igen, egy egész álló hónap óta egyetlen-egy botrányon ragódik a közvélemény, mely már annyira megszokta ezt a mérges eledelt, mint az opium-evők a kábitó szert.

Nem hallatlan dolog ez?

Keressük, kutatjuk, vajjon honnan datálódik ez a hallatlan dolog és sehogysem tudunk a nyitjára jönni.

Mert hiszen a tisza-eszlári izgalmas napok után csak nem tételezzük fel erről a szenzácziót früstköló, botrányt ebédelő és izgalmat vacsoráló nagy publikumról, hogy néhány ezer forint elsikkasztott csángó-pénzzel jól lakjék!

Ez lehetetlen, még ha az enbecsület volna is koczkára téve e rongyos néhány ezer forintnyi könyöradománynyal.

Vagy talán a Függetlenség bukása a botrányok szüneteléséit jelentenék.

Nagyon óhajtanók mindakettőt.

Annak bukását, ezeknek szüneteléséit. Eleg volt már mindakettőtől.

Magyarországra már ugy néznek a külföldön, mint a botrányok hazájára, hol buján tenyészik ez a piszok-virág.

Éppen tegnap olvastam egy külföldi lapban, hogy a magyarok csak lovagias, de nem becsületes nemzet. Párbajra kész minden legkisebb sértésért, de a becsületre nem annyira kényes, különben nem türné, hogy notárius semmiházik szerepeljenek a közügyek élen és legyenek a társadalom hangadói.

Az a külföldi persze nem ismeri az igazi magyar jellemet, mely kényesebb a becsületére, mint a szeme fényére, hanem olyan emberekkel bélyegzi meg az egész nemzetet, a kiknek több párbajuk volt, mint a hány hajuk szála van és a kik becsület dolgában mégis . . .

De minek kommentáljam ezt jobban, hiszen érezzük mindnyájan e lidércznyomást és két év óta hangoztatjuk uton utfélen, hogy a felszinen rothadt almák úsznak.

De talán mégis alámerülnek majd már nemsokára abba a pocsolyába, a honnan előkerültek.

A gyülölködés, a piszkolódás, a szeretlenség rozsdás fegyverét, melyet a középkor sötét kamrájából lelkiismeretlen gaz lovagok hurczoltak elő, széttördelték a czivilizáczió, a felvilágosodottság, a magasztos szellemek legyőzhetlen fegyverei és — most már egy e g é s z álló hónap óta konstatálhatjuk azt a csodát, hogy a krónika nem jegyezhetett fel botrányt.

Vajjon meddig fog ez tartani? Kiváncsian kérdezzük magunktól, kivancsian kérdezzük másoktól és vállvonitva mondja mindenki:

Vajjon meddig fog még a csángó-lap tartani?

De van még egy, a mitől a dolgok rendes menetének megzavarását feltjük.

H o l n a p ö s s z e ü l a k é p v i s e l ő h á z.

444 ember, külön táborokra felosztva, melyek mind ellenséges szemmel nézik, lesik egymás mozdulatait; 444 ember, melyek legalább egy ötödrésze a kötekedésben látja életczélját és . . .

De hisz ismerjük őket! . . .

A képviselőház holnap összeül, vajjon fog-e még továbbra is tartani az a csoda, az a hallatlan nagy csoda, melyet már-már alig merünk magunk is elhinni:

Szombaton együtt lesznek . . .

„Isten óvja minden bajtól
Szép magyar hazánkat!“

r. I.

lönböző elterjedésére befolynak s melyektől az nagyban és egészben függ. Különösen azon okokat vizsgáljuk meg, melyek földünk phisikai sajátságaiban rejlenek. Ámbár az okok kereséséné aligha nem kellene sokkal nagyobb figyelemmel lenni a történelemre; mert tagadhatatlan, hogy háboruk, népvándorlás stb rendkivüli módon megváltoztatják maga a természet által létre hozott eredményeket. Azonkivül vannak a különböző népeknek különböző sajátságaik, melyek igen eltérő eredmények létrehozására folynak be s mondhatni, hogy csak igen ritkán tünik ki az ország phisikai alkatának befolyása a népesség sürüségére.

A hol tehát a történelem és statisztika rendelkezésünkre áll, ott föladatunk igen könnyü; igy pl. Ausztráliáról tudjuk, hogy először az aranyerek felfedezése, később pedig a birkatenyésztés és az ausztráliai gyapju keresettsége, hány embert vonzott oda. Amerikáról nem csak azt tudjuk, hogy 1776-tól 1870-ig majd 8 millió ember vándorolt be; de azt is, hogy minden esztendőben minden ország mennyivel járult ezen összeghez, valamint azt is, hogy Nagy-Brittania miért majd 4 millió, monarchiánk pedig csak 9400 embert szolgáltatott.

A hol azonban a fönnevezett segédeszközök hiányznak, ott föladatunk rendkivül meg van nehezitve, mert mint már mondatott, foleg történelmi elözmények, a nemzeteknek képességeik és sajátságaik, a szellemi és erkölcsi culturtényezők egész serege rendkivül befolynak a különböző sürüség természeti okaira.

De az ember csak itt-ott tudott a természet fölött uralomra vergodni, egészben azonban a föld forgása, tengelyének állása pályához, hegység és lapály, meleg és nedvesség csak oly befolyást gyakorol az emberi nem elterjedésére, mint az állatok és növényekre.

Igy pl. az emberi faj elterjedésének határa éjszakon általában a 74-ik sz. fok; a Baffin-öböl körül azonban, hol valamivel enyhébb klima van, a 78-ik Európában már a 71-ik. A déli földtekén pedig általában már az 55-ik fokon tul ember nem lakik. Hasonlókép a meleg hiányának, de részben a levegő ritkaságának is tulajdonitható, hogy a magasabb hegyek általában csak 7—8 ezer lábig, az Equátor alatt 13—14 ezer lábnyi magasságig lakatnak. Csak Tübetben van egy aranybánya 16 ezer lábnyira a tenger szine fölött, hol még emberek élnek Tulságos meleg általjában az embernek gátul nem szolgál; példák a felső Nil vidéke, Java és Guinea mind rendkivül sürü népességgel, ámbár elöfordul, hogy egyes fajok elsatnyulnak a nekik szokatlan égalj alatt. A meleg különböző megoszlása oka foleg annak, és hogy mig Európában a legvirágzóbb országok a 40 és 60-ik fokok közt, addig Éjszak-Amerikában a 30 50 vannak.

Azonban az ember elterjedésére talán még sokkal nagyobb befolyással van az eső, mint a meleg megoszlása. Igaz, ha valamely ország eső elterjedési és népsürüségi térképét összehasonlitjuk, csak ritkán fogjuk találni, hogy a kettő ugy megegyez, mint pl. a pyrenäi félszigeten, hol a benső fensik egyszersmind eső és emberszegényebb mint a mélyebben fekvő különösen a nyugati partvidék. Legtöbbnyire már azért is különböznek azok, mert a lapályok könnyen felfogható okok miatt rendesen kevés eső és sok lakóval, a helységek ellenben sok eső, de kevés lakóval birnak.

Igy pl., ha Franczia ország eső elterjedési térképét tekintjük, azt találjuk, hogy a Garonne völgye ⅓ annyi évi lecsapódással bir, mint a Sevennek és Pyrenäusok s mégis ott a lakosság sokkal sürübb mint itt. Esoben legszegényebb vidékek a Páris és Epernay, Oise és Seine köztiek, pedig ezek sürün lakatnak. Ellenben az Ardennek és Eifel sok esővel vannak megáldva és kevés lakóval birnak. Ép ily ellentétes az eső és népmenyniség a Bhone völgyben s az evvel határos Alpesekben; az észak-nyugoti Scothonban, délnyugoti Irlandban s Walesben.

Ha azonban az egész föld népességi térképét tekintjük, első pillanatra felismerjük a száraz polárszelek utait, a mint azok a föld forgása s a nap általi különböző jölmelegülése által létrejönek. A keleti Szibéria, Közép-Ázsia, Persia, Arábia és Szaharán átvonuló széles szalag igen gyéren lakott. Itt vannak azon pár rajzzal biró terjedelmes pusztaságok, melyek gyakran igen jó talaj mellett vagy csak igen rövid ideig, vagy általában sokkal kevesebb nedvességet kapnak, sem hogy mesterséges öntözés nélkül gabonatermelésre használtatnának.

„B. W.“ adatai nyoman

B. Bertalan.

(Folyt. következik.)

HIREK.

Öngyilkosság. Tegnap reggel ½ 8 órakor Joánovics Száva helybeli tekintélyes és közkedveltségü füszerkereskedő zilált anyagi viszonyok miatt saját bolthelyiségének irodájában sziven lötte magát. Mint értesülünk — Joanovics egész éjjen át mulatott és már reggeli 5 órakor ment az üzletbe, hol tettének elkövetése elött saját fiát és két inasát valami ürügy alatt az üzletből kiküldte. Négy kiskoru árva gyermek, számos jó barát és sok szegény ember valláskülönbség nélkül, kiket életében a szükségből kisegitett, fájlalják ezen szerencsétlen ember gyászos kimultát. Bárki jött hozzá segélyt kérni, avval testvérileg bánt el. Többek között ezelött két évvel egy magyar szintársulat holmija utánvéttel jött el, és nem találtak oly embert, ki értük ezen összeget letette volna és a jószivü Joánovics önként ajánlkozott és nyomban letette az 1400 frtnyi utánvéti összeget. A szerencsétlen mindenkinek tudott segiteni csak magának nem.

Ezüst mise. Baja város érdemdús és általán szeretve tisztelt apát-plébánosa folyó hó 24-én ünnepli áldozárrá avattatásának negyedszázados évfordulóját, a mely alkalomból — mint értesülünk — ismerősei és volt tanitványai tiszteletére ünnepélyt fognak rendezni. Egyuttal elöbb születésnapja van a dekés tanférfiu és példás lelkipásztornak.

Henczegő biró. Mint levelezőnk irja: a veprovátzi vadászati jog általános árverés utján való bérbeadása ugy a „Bácská“-ban, valamint hirdetmények által az egész megyében közöltetett. Az árverés f. hó 11-ikén törvényellenes és minden morált kizáró módon meg is tartatott. Mindenek elött a vidékieknek az árverezés meg nem engedtetett. Söt a biró azon jogot vette ki magának, hogy a megjelent ideigeneket a teremből kiutasitotta. Egy esküdt az elöbbiek egyrészét rablóknak nevezte. Ezen jó példát követve, többek, a falubeliektől becsmérelő szavakkal illettek. Reméljük, hogy competens helyen nem fogják elmulasztani az ideigeneken ejtett sérelmeket minél elöbb törvényes módon jóvá tenni.

Restaurationális mozgalmak a megyé ben. Mint levelezőnk irja az apatini járás bizottmányi tagjai Bodnár Imre kir. közjegyző elnöklete alatt értekezletet tartottak, mely alkalommal szolgabiróul Ribiczey Béla szivaczi segédszolgabiró, járásorvosul Dr. Lang József orvost, központi árvaszéki ülnökül: Boromissza Tivadar apatini ügyvédet és Szücs Mihály ottani segédszolgabirót, aljegyzőnek Bauer Mihály közigazgatási gyakornokot jelölték ki egyhangulag. — Hodsághon — miut értesülünk — szintén tartottak a megyebizottsági tagok értekezletet, melyen tizennégyen voltak jelen. Elnök Ilb. Trischler Ferencz elöterjesztésére az értekezlet egyhangu határozat alapján kimondta, miszerint a megye központi tisztviselői állásaira a jelenlegi tisztviselőket jelöli ki, kik eddig is odaadó és lankadatlan buzgalommal, ügyszeretet és szorgalommal vezetvén az ügyeket, bizalmukat egyaránt birják és pedig alispánul Schmasz Endrét, főjegyzőül Karácson Gyulát, főügyészül Mihályi Jánost, árvaszéki elnökül Zákó Pétert, főorvosul Rátay Józsefet, közig. főszámvevőül Szalay Károlyt, árv. főszámvevőül Beke Gyulát, házipénztárnokul Bieliczky Gyulát, árv. főpénztarosul Tápai Istvánt, — a járás szolgabirói állásának betöltésére nézve ifj. Trischler Ferencz jelöltül Vissy József megyei aljegyzőt és járási orvosnak dr. Hofbauer Miklos orvost ajánlta. Mindkét ajánlatot egyhangulag elfogadta az értekezlet. Végül a zombori szolgabirói állásra Popovics Dusán megyei aljegyzőt, az ujvidéki szolgabirói állásra Kolozsváry Sándort, és a titeli szolgabirói állásra Paulovics Izidort jelölték ki egyhangulag.

Szegeden a honvéd tisztképző tanfolyam a napokban tényleg megkezdődött. A tanfolyam számára a honvéd-kaszárnya ügyeleti tiszti irodája a legczélszerübben be van rendezve. A tanfolyam hallgatóinak száma immár 15-re növekedett, kik társadalmi állásukra nézve többnyire köztisztviselők. Van közöttük egy ügyvédjelölt, egy szinész és egy ujságiró is.

Gyilkos és öngyilkos. Folyó hó 16-án délután 3 órakor a helybeli közös hadsereg kaszárnyájában általános rémületet keltett az egymásután történt két lövés. Mint értesülünk Scheich gajdobrai illetőségü közember betegnek jelenté magát, mért is Horváth nevezetü jankováczi illetőségü napos káplár őt az orvoshoz vezette raportra, hol is kitünt, hogy Scheichnek semminemü baja sincs, és ezen csalárd jelentkezés miatt a káplártól ujolag raportra idéztetett. Ezután mindketten ismét a kaszárnya helyiségébe mentek, a midőn is a káplár azt parancsolta, hogy öltözködjék át a dologhoz, de miután soká késett, bement, hogy őt elöhivja. Scheich ezen idöt felhasználva, a szegen függő két fegyvert éles töltéssel ellátta, és midőn Horváth belépett, látta, hogy Scheich reá irányozza a fegyvert, de már akkor nem volt menedéke, mert azt nyomban el is sütötte és a szerencsétlen a lövés által találva, halva rogyott össze. Ezt látván a gyilkos onmagára sütötte el a készletben levő fegyvert, minek következtében esti 7 órakor meg is halt. Tegnap bonczolták fel mindkettőt a katonai kórházban.

A községi jegyzők központi egylete is mozgalmat indit a közjegyzői törvény novellájának ama rendelkezése ellen, melyben a telekkönyvi jogok szerzésére, megváltoztatására és megszüntetésére vonatkozó okiratok közjegyzői hitelesitési kényszere kimondatik. A mozgalom meginditása czéljából Kuncz Imre közp. egyl. elnök és Vágó Ferencz jegyző nyilt levelet intéznek a megyei egyesületek elnökségeihez, melyben kifejtik, hogy a tervezett intézmény a közügynek semminemü áldásos szolgálatot nem tesz s a mellett az ország ügyvédi és jegyzői karát leszoritja a telekkönyvi tevékenység mezejéről. A jelentés fölpanaszolja a jegyzők helyzetét, fölemliti, hogy a 400 frt fizetési minimum alkalmával maga Deák Ferencz utalt szokásos mellékjövedelmeikre s kifejti, hogy a szegény nép a közjegyzői kényszer terhe alatt sokkal több bajjal és sokkal drágábban jut a telekkönyvi ügyletek megkötéséhez. Különösen czélravezetőnek tartanók, — igy végzi, — ha ezen ügy ellensulyozása tekintetéből a megyei jegyzői egylet közgyüléséből, vagy ennek össze nem hivatása esetében elnökileg a saját törvényhatósága utján a magas kormányhoz indokolt felterjesztést intézne. Ezenfölül hasson oda elnök ur, hogy a megyéjebeli országgyülési képviselő urak ezen ügynek ösmertebb tagjai által megnyeressenek, hogy igy e veszélylyel fenyegető törvényjavaslat a napirendről levétethessék.

A zombori magyar párt ma vasárnap a Vadászkürt szállodában a jövő évben megtjtendő képviselő választások tárgyában délelőtt 11 órakor ülést tart.

Fizetésképtelenség. A bécsi hitelezők egylete tudatja, hogy Horváth Móricz szabadkai szabó fizetéseit beszüntette.

A trónörökös mint hirlapiró. Rezső trónörökös már huzamosabb idő óta rendes munkatársa egy bécsi szaklapnak. Ez a „Mittheilungen des Ornitologischen Vereins in Wien, Blätter für Vogelkunde, Vogelschutz und Pflege“ czimü havi folyóirat. A trónörökös egy *-gal jegyzi alá közleményeit. Az emlitett folyóirat 9-ik számában Rezső trónörökös e czimen „Észlelések ragadozó madarak felett“ érdekes czikket közöl, melyben ujabb czikkeket helyez kilátásba a következő szavakkal: „Ha azon helyzetben leszek, hogy ujabb észleleteket tehetek, iparkodni fogok ezen, különben is nagyon jelentéktelen közleményt kiegésziteni és tökéletesbiteni.“

A megyei utbiztosok minősitése kérdésében, a köztisztviselők minősitéséről szóló I. trv. cz. semminemü rendelkezéseket nem tartalmazván, a tőlük megkövetelendő elméleti és gyakorlati képesség a közmunkaminister által szabályrendeleti uton fog megállapittatni.

Halálozás. Hozzánk beküldött gyászlap jelenti, hogy Kniszbeck Alajos bajai illetőségü polg, isk. tanár e hó 8-án élete 28-ik évében hosszas szenvedés után Budapesten elhalálozott. Béke poraira!

Hymen. Hegyesen Czvipp gyöngyépitész f. hó 11-én vezette oltárhoz Kiss Juliska k. a.-t Kis Abel megyebiz. tag kedves leányát. — Jakabffy Pál temesvári kir. törvényszéki biró leányát Elvira kisasszonyt e hó tizenkilenczedikén vezeti oltárhoz Diószeghy Mihály honvédfőhadnagy Zomborból.

Szökött huszár. Piros huszár sipkában és nagy tót bocskorban akart egy legény a napokban Szegeden átmenni a hidon. Az ottani rendőrszolgának azonban feltünt a ronmi járatban van. Miután a legény erre ugy viselkedett, mint a tettenkapott, a rendőr bekisérte. Odabent pedig kiderült, hogy ökelme Cziriák János, nádalji születésü szökött huszár. Hangosan kellett vele beszélni, mert a gyöngébb szót nem hallotta. „Mi a bajod?“ — „Nem hallok jól!“ — „Honnét szöktél?“ — „Kikindáról, a 13-ik századtól.“ — „Hát mért szöktel el?“ — A legény erre mintegy felindulva válaszola: — „Mert ütöttek, vertek, mindig a fülemet húzták.“ Meg is látszik az istenadtán, a fülei csaknem viszintesen nyultak kifelé.

Milán király mint Stájer vadász. Milán király utóbbi ott tartózkodása alatt Gleichenbergben és vidékén nagyobb vadászterületeket vett tiz évre bérbe.

Utolérte a nemezis. Folyó hó 14-én az éjjeli orakban a helybeli rendőrök őrjárat alkalmával Nasztasics Sztoján már rég körözött betörőt egy korcsmában feltalálták, a kijavában mulatott. Katzenberger rendőr felszólitotta, hogy kövesse őt, ez azonban felugrott és a másik szobába szökött, honnét egy élesre fent késsel a rendőrnek ment, ki az önvédelem között vállon szúrta, ez azonban nem rettentené vissza a gonosztevőt, ujabban megtámadta a rendőrt, és midőn magát veszélyben látta, őt szuronyával sziven szúrta, a mi folytán rögtön meg is halt. Az elöhivott dr. Pávlovits Simon varosi főorvos még az éj folyamán megejtette rajta az orvosi bonczolást. Megjegyzendő, hogy Nasztasics Sztoján megyénk legveszélyesebb gonosztevője volt.

Helyreigazitás. Lapunk mult számának tárczarovatában Scheffer József „Fővárosi levelé“-ben az 5. hasáb 2-ik bekezdése tévesen lett kiszedve, mit is imitt igy igazitunk helyre: „Blaha Lujza, a nemzet csalogánya porondra áll Evával.“ A 3-ik bekezdés helyet ez lenne: „Láttuk Ábrányi „Csalhatatlan“-ját. Gyönyörü nyelvezet, kifogástalan jelenetezés, mese, — de ha még sincs érdem és köszönet a nagy fáradozásért.“ Szolgaljon ez munkatársunk megnyugvására.

Egy szó a hajápolás, az emlékező tehetség gyengesége, főfájás s szakáll-növesztésről, Abban a helyzetben vagyunk, hogy az ismeretes illatszerész Grolich I. (Brünnben) által készitett „Roborantium“ a hires speczialista orvos dr. Pinkász ur fej- és hajbetegségek elleni tudományos találmánya s hogy a feltalálló tudományos jelentősége azon körülmény mellett, hogy a „Roborantium“ egy cs. kir. osztrák, egy kir. magyar privilégiummal lett kitüntetve, nem engednek kételyt táplálni annak szoliditása iránt. Mint azt nagyszámu köszönő és elismerő iratok bebizonyitják, a „Roborantium“ gyakran eredménnyel használtatott kopaszság, hajkihullás, korpaképződés és a haj ősszülése ellen. — Sminthogy a „Roborantium“ továbbá éltetőleg s megnyugtatólag hat az idegekre, igen gyakran használtatott a legjobb sikerrel az emlékező tehetség gyengülése s főfájás ellen. — Végül hadd emlitsük még meg, hogy a „Roborantium“ mint szakáll-növesztő s erősitő szer, mint többszörösen be van igazolva, tényesen érvényesité magát. Az egyedüli bebizonyitott eredményekre támaszkodó szer. — Mint értesülünk Grolich ur e vidéken többrendbeli bizományi raktárt állitott fel, a hol a Roborantium az eredeti áron (1 frt 50 és 1 frtért) valódi minőségben kapható, és pedig: Gallé Emil gyógyszerésznél Zomborban, Plauschics G. gyógyszerésznél Ujvidéken, Tarczay István gyógyszerésznél Temesvárt, Tabakovits I. fodrásznál Aradon, Kovács Mihály gyógyszerésznél N.-Becskereken, Molnár L. és J. gyógyszerésznél Nagyvárad, Kiss I. gyógyszerésznél H.-M.-Vásárhely.

Beküldetett. (X.) Rendkivüli fontos mellbajok és makacs köhögésben szenvedők részére az orvosok által eddig legjobbnak elismert és meglepő sikertől koronázott gyógyszer, (a gümökor minden fokában gégehurut, idült köhögés vagy rekedtségnél) a Dr. Miller-féle mohnövénynedv. A szenvedő emberiség ezen szerben a mellre nézve rendkivül becses eszközt bir, melynek biztos gyógyereje nézve feltünő bizonyiték rejlik abban, hogy fennállásának rövid ideje alatt, daczára a számtalan, fennen dicsért és ajánlott szereknek, magának minden felé utat nyitott. Eredeti tégelyekben van gyermekek és felnőttek számára. Egy tégely ára használati utasitással együtt 50 kr. Zomborban valódi Weidinger S. és Zs. füszerkereskedésében kapható. Budapesten Édeskuty L. Erzsébettér 1.

IRODALOM.

Előfizetési felhivás „Szinházi évkönyvre“, melynek czime: „Boldog napok emlékei“ lesz és tartalma a következő: I. „Közös sir.“ II. „Két nő, egy sziv.“ III. „Kettő közül a — harmadik.“ IV. „Egy szivtelen nő.“ V. „A boldogság küszöbén.“ VI. „Szerelemért — carcert.“ VII. „Ó már nincs többé!“ VIII. „Mindig vigan?“ IX. „Szegény leány.“ X. „A sir szélén.“ XI. „Füstbe ment terv.“ XII. „Egy tragicomicus utikaland.“ — Szerény müvemnek, mely 8—10 ivre terjed, előfizetési ára füzve 80 kr., diszkötésben 1 frt 40 kr., mely összeget legkésőbben deczember elejéig kérném beküldeni, mert könyvem

deczember közepén jelenik meg és csak meghatározott számu példányokat nyomattatnak. Az előfizetési pénzek a „miskolczi szinházhoz“ küldendők. A csinos kiállitásról özv. Sártoryné és Mercse könyvnyomdája kezeskedik. Magamat és müvemet a n. é. közönség, pályatársaim, barátaim és ismerőseim nagybecsü pártfogásába ajánlva, maradtam hódoló tisztelettel Miskolcz. 1883. október hóban. Miskolczy Honrik.

A „Képes Családi Lapok“ 7. sz. tartalma: Klára, elbeszélés, irta Perényi Kálmán. — Az én dalaim, irta egy karthauzi. — A leventék versenye, történeti elbeszélés, irta Magdits Károly. — Ismeretterjesztő apróságok: Honnan ered a számtan x? A hangyák mint gyümölcsfa-védők) közli Szudáts Lajos. — Egy hegedü, novella Virchert Ernőtől, forditotta Varga János. — Heti tárcza. — A nyomorék házaspár, németből Erdei József és Milkovich Lajos. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képek: Blaha Lujza mint Hanka a „Tót leány“-ban. — Egyptomi pénzváltó. — Elindulás a vadászatra. Előfizethetni: Mehner Vilmosnái, Budapest IV. ker., papnövelde-utcza 8. sz. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

NOVELLA-TÁR.

Megérdemelt boldogság.

(Elbeszélés.)

Irta: BÁNYAI GÉZA.

(Folytatás.)

— Na kedves komám, hát csak gyerünk tovább egy házzal, mert itt ugy látszik nem adnak koporsóra valót.

— Nini Harcsa bácsi is itt van — szól örömmel Juliska.

— Itt bizony hugám, csak nem engedhettem apádat egyedül kószálni utánad. Már két napja, hogy járjuk a bolondját.

— De hát mért nem jöttek mindjárt ide kigyelmetek? — kérdé Mariska.

— Az ám hugom, ha tudtam volna, merre füstöl házatok kéménye. Sohse jutott eszembe megkérdezni Banditól, hogy hun lakik s ha ma délután valami idevaló emberekkel nem akadunk össze: bizony kódoroghatnánk még most is.

Ott aztán megbeszélgették, hogy másnap Sára néne kivételével mindnyájan elmennek Kerekkutra, hol a mije van Bálintnak, hadd adja át a vén uzsorásnak s aztán a Juliska jó hirnevét is tisztázva otthon, visszajönnek s itt élnek majd mind együtt boldogan.

Hadd zúgjon hát most már odakinn az a vihar!

IX.

Róka, a ki magát harapja meg.

Csajkás Dömötör elégedetten sétál alá s fel a Bálint Péter udvarán, mint a ki jól végezte dolgát, jóizüen dörzsölgeti két kezét s igazgat néha-néha az udvaron felállitott hosszu asztal körül rakott székeken.

Miért van itt most az a hosszu asztal s amott miért van csapra verve egy jókora hordó s mindez mért nem otthon, Csajkásnál? miért egy idegen portán?

Azonnal kielégithetjük kiváncsiságunkat, ha meghallgatjuk az uzsorás magánbeszédét.

— Tehát mind eligérkeztek az áldomásra. (Áldomás? Mire?)

Ujabb kézdörzsölés s aztán körülnéz

— Hehehe! Jó kis házacska biz ez. Bár mindenki igy csinálna adósságot, mint ez a bolond Bálint szomszéd. Se kérd, se hall, csak megugrik s rajtam hagyja a házát mindenestül . . . De hátha visszajön? No s aztán? Mehet isten hirével, a honnan jött. Igaz, hogy kevesebbel tartozik, mint a mennyit ez a telek ér, de biró uram, mikor az imént áldomásra hittam, azt mondta, hogy: „de már ebben nincs igaza kigyelmednek Csajkás uram!“ Hehehe! Okos ember is ám a biró uram. Legyen hát neki igaza. — De hátha nem egyedül jönne vissza Bálint uram, hanem Juliskát is magával hozná, a ki csak engem szeret, mert nem igaz ám az, hogy szeretője volt s azzal elment. Elrabolták s engem megfosztottak az én szép és hűséges kis menyasszonyomtól . . . Jaj, ha visszajönne s aztán keblemre borulva megcsókolna: megtognám az adóslevél két fülét s aztán raps! kettészakitanám örömömben. Hanem abból mégis bajosan lesz valami. Juliskát elrabolták, az apja bujában a Dunába ugrott, tehát mégis csak megisszuk az áldomást.

Most már értjük tehát, hogy miért e nagy készülődés az idegen udvaron.

Alig hogy bevégezte azonban a monológot, megütközve veszik észre, hogy a kert felől mintha Bálint sietne háza felé.

— Az ám ni, szakasztott olyan, mint a szomszéd s utána a ki igyekszik, mintha Harcsa volna. Rittig! Ők azok! Juliska azonban nincs velök. No, akkor jöhet a szomszéd; vagy ház vagy pénz.

Csakhamar belépnek az udvarra Bálint meg Harcsa, mindketten elbámulva az itteni, készületen.

— Nini Csajkás uram — szól Bálint hát kigyelmed itt van? s a mint látom, már a bort is elkészitette a vigasságra.

Csajkás hátratett kezekkel hidegen válaszol:

— El ám az áldomásra.

— Bizony áldomást isznak Csajkás uram, be még milyet! Feltaláltam az én Juliskámat.

De már erre mosolygóvá gömbölyült az uzsorás szögletes pofája s majdnem ugrándozva szólt:

— Tudtam, tudtam. S hol van?

— Mingyárt itt lesznek. Mi Harcsával előre jöttünk, hogy a házat egy kicsit rendbe hozzuk.

— És a maga jószántából jön vissza, kérdé Csajkás, a kétkedés némi borongásával.

No ez már nagy öröm, gondolá magában Csajkás s azzal kivéve zsebéből az adóslevelet, Bálint elébe állt:

— No hát ennek az örömére nézze csak kigyelmed jó szomszéd: mit csinálok én most. Elengedem az adósságat mind egy cseppig s azzal az adóslevél szörnyü halállal mulék ki.

— El-en-ge-di? kérdé csodálkozva Bálint.

— El! (Folyt. köv.)

Különfélék.

Pórul járt antiszemita. Folyó hó 15-én Herczenberger tánczisko lájában K . . . tejfeles szaju diák, ki még több évig fogja koptatni az iskola padjait, olyan extra kalkulust kapott már előzetesen „Krisztkindlinek“ a bizonyitványba egy helybeli elökelö izraelita család fiatal leányától, hogy nem igen lesz többé kedve hetvenkedni. A ficsur be lett mutatva az illetö leánykának, mely alkalommal azt találta mondani: „sajnálom, nem tánczolhatok önnel, mert szidó!“ mire az éles eszü leányka ex abrupto azt felelé: „Én is sajnálom, hogy nem tánczolhatok önnel, mert kegyed atyja 8 évig be volt zárva.“ Ezután következett: „szállj ifju bátran szállj szellö szárnnyal . . . szállj szállj! Mondhatjuk, hogy az egyik odamondta a zikczenét, de a másik visszavágta a zakczenét.

Megrepedt a gyomra. A gyomra repedt meg Kornai Sándor budai kesztüs-segédnek, a kinek holttestét azért vitték be a szt.-János-kórházba, hogy ott a nagyétü ember hirében álló gastronóm hirtelen kimulásának okát kideritsék. A bonczolás meg is fejtette a relytélyt s konstatálta, hogy Kornai nagyétüségének lett áldozata, jóllakván ö életének utolsó napján annyira, hogy gyomra a szó szoros értelmében megrepedt.

A legbiztosabb hely. Egy regényiró azon kérdéssel fordult egyik barátjához, hova rejthetne el egy okmányt, melynek szigoru titokban kell maradni a világ kiváncsi szemeiröl? „Azt akarnád, hogy soha senki se lássa meg?“ — „Mindenesetre.“ — „Hm, barátom, legjobb helyen lenne a te okmányod — legujabb regényedben elrejtve.“

(Mégis lukas a szita.) Helyben bizonyos körnek egyik tagja azt a kérdést találta felvetni: Hogy van, hogy pár ház tavolságra lakik tölünk a szitás és mégis lukas a szitánk? Feletet. Hogy van az, hogy több évig laktunk takarékpénztár mellett, mégsem volt pénzünk?

Kérdés és felelet. Egy gazdag ember hagyatékában egy katekizmusfélét találtak, mely a többek közt a következőket is tartalmazta: „Mi a hazafi?“ „Egy olyan ember, a ki állást vagy hivatalt akar.“ — Mi a politika?“ „Az a müvészet, melylyel azt elnyeri.“ — „Mi a tudomány?“ „Azon ügyesség, melylyal felebarátaink hibáit és gyöngéit felismerjük.“ — „Mi az erény?“ „Egy mérsékletlen érdekes társalgási tárgy.“ — „Mi az érdem?“ „Pénz, rang és hitel.“ — Mi a szellem?“ „Az a mód, mellyel másoknál gyülöltté tehetjük magunkat.“

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
MÜLLER GYULA.

HIRDETÉSEK.

MILLER-féle
tyukszembalzsam
meglepö hatásu szer tyukszem, bütyök s fájdalmas bőrvastagodások ellen.

Tiz év elött bal talpamon egy megkeményedés képződött, mely daczára minden lehető s alkalmazott szernek mindinkább rosszabbodott. A Miller-féle tyukszembalzsamnak 10 napon átali használás folytán ezen megkeményedés annyira megpuhult, hogy körmömmel egy borsó nagyságu tyukszemet elválaszthattam. Ezen időtől fogva a bőrkéreg napról-napra jobban és jobban leválik, ugyannyira, hogy én, ki 72 éves aggastyán vagyok minden fájdalom nélkül járkálhatok. Ezek szerint a Miller-féle tyukszembalzsamot saját meggyőződésem után bárkinek is a legmelegebben ajánlhatom. 1883. aug. 23.

Telekfalvai Karátsonyi sóbányai számvezető.

Központi szétküldési főraktár: Miller J. gyógyszerész Brassóban, Erdélyország. Ezen kiváló szer a 10 krnyi csekély csomagolási költségek hozzászámitasa mellett mindenüvé utánvét mellett küldetik. Két palacznál kevesebb nem küldetik. — A skatulyában levö üvegcsének ára használati utasitással és ecsettel 60 kr. Zombor és vidéke részére egyedül **Weidinger S. és Zs.** füszerkereskedésében kapható. Budapesten Édeskuty Lajos ásványvizek magy. kir. udv. szállitójánál. 40—3

Olcsó vadász fegyverek

jótállás mellett, kitünően készitett s igen szépen kiállitott a legteljesebb biztonság okáért szigoruan kipróbálva a Ferlachban, Krajna mellett levő cs. kir. próba-intézetnél fönnálló szabályzat szerint, ajánltatnak, u. m.

Vorderlader dupla-fegyver o. é. 14.20 krtól föllebb.

Lefaucheur dupla-fegyver damasztcsövü o. é. 18 frttól föllebb.

Lancaster dupla-fegyver o. é. 24 frttól föllebb.

Töltöszelencés fegyver vascsövü o. é. 24 frttól föllebb.

Ugyanaz damasztcsövü o. é. 38 frttól föllebb

Mattausch E.,

3—3 krajnai fegyver-raktára Klagenfurtban

Megrendelések **Zomborban Deutsch Sándor** ur megbizottunknál eszközöltetnek s leggyorsabban utánvét mellett küldetnek.

Arjegyzékek kivánatra ingyen.

TÓTH PÉTER Szegeden 10—5

ajánlja

NAGYBANI KIVITELI ÜZLETÉT **SZEGEDI KÜLÖNLEGESSÉGEKBEN,**

mint:

paprika, tarhonya, szalámi, zsir, szalonna, szappan és **gyékény;**

jól berendezett

gyarmatáru-, festék és anyagkereskedését;

czementmész, stukaturfösz, olaj, firniss, lakk, kátrány, petroleum, gépolaj, kocsikenöcs, gazdasági magvak, kékkö, szóda, keményitö, löpor és serét,

valamint

czukor, kávé, rizs, thea, rum, liszt, hüvelyes termények, sajt, turó, milly- és flóragyertyák nagybani raktárát.

Paprika és tarhonya mintáim megtekinthetők a „Zombor és Vidéke“ kiadóhivatalában.

Különösen pedig az alföldön jól berendezett mindennemü

természetes ásvány-, gyógyvizek és forrástermények;

BEL- és KÜLFÖLDI BOROK,

valamint valódi

szerémi és erdélyi szilvorium raktárát

nagyban és kicsinyben, a legjutányosabb napi árak mellett.

Gans M. ékszerész Budapesten,

Dorottya-utcza 6-ik sz.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására juttatni, hogy **f. hó 23-án** Zomborban a „Vadászkürt“ szállóban

arany-, ezüst-, ékszer- és zsebóra-

valamint nagyválasztéku

karácsonyi és ujévi ajándékkal

dusan felszerelt

RAKTÁRAMAT

megnyitandom.

Egyben van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy pontos szolgálat és legjutányosabb árak biztositása mellett egyszersmind minden izlésnek, s a kor igényeinek meg fogok felelni.

Minel számosabb látogatásért esedezik

Tisztelettel

1 **GANS M.,** ékszerész.

Megnyitási jelentés.

Van szerencsém mélyen tisztelt vevöim és a nagyérdemü közönség b. tudomására juttatni, hogy 25 év óta a legjobb hirben álló

vászon-, fehérnemü- és uri divatáru-raktáramat

ujonnan berendezve f. évi nov. 1-töl fogva

a Dorottya-utczába 4. szám alá a „Magyar Király“ szálló mellé

helyeztem át.

Kiválólag figyelemre méltatva az ujkor igényeit s izlését, elhatároztam a legnehezebb s legfinomabb vászon-, fehérnemü és kötöáruimat a legkisebb haszon mellett árusitani el, hogy az ez ideig irántam tanusitott legteljesebb mérvü bizalmat jövore nézve is biztositsam. További szives joindulatáért esedezve, maradtam tisztelettel

MÜNZ MÓR L.,

6—1 Budapest, Dorottya-utcza 4. szám a „Magyar Király“ szálló mellett.

Asztalos- és kárpitos-butor.

Több száz szoba berendezésére legolcsóbb ár mellett

mindenkor készletben kapható 10—1

STEINBACH SÁNDOR,

cs. kir. kizárólag szabadalmazott

kárpitos-, diszitö- és butor-gyárosnál Budapesten,

Ferencz-József-tér 6. sz. a. „Európa“ szálloda átellenében.

Kiházasitási és nagyobbmérvü berendezéseknél különös árleengedés.

Képes árjegyzék ingyen. — Fióküzlet Kecskeméten.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **üzletemet Falcione Gusztáv** ur füszerkereskedése melletti **uj házba** áttettem. — Ajánlom nagy választéku raktáramat, nevezetesen: **sirlámpák- és sirkoszorukat,** valamint minden idényre alkalmas czikkeket.

Valódi amerikai varrógépek

hetenkénti 5 frtos részletekben minden szerkezetben 5 évi jótállás mellett. **Gépeszközök. Látszerek. Sebészeti s müszerek, óvszerek, gummi-párnák, sérvkötők** stb. — **Pénz- és dohánytárczák.**

Dittmár-féle: Lámpa gyári raktáramban gazdag választékban kaphatók: **csillárok, salon-, asztali- és falilámpák** minden nagyságban és szerkezetben — **Thonet-féle fonott székek. Gyermekkocsik.** — Dús választéku **selyem-, bársony-, pamut- és czérna-szalagok-, csipkék- és bélészövetekből.** — **Kötőpamut** és **czérna** minden szinben és minőségben.

Nagy raktár **férfi- és női-fehérneműekből,** ugy **kiházasitási kelengyék.** — **Derékfüzők (Mieder.) Esköppenyek. Utazó böröndök** és **táskák** urak és nők számára. **esernyők, sétabotok** gazdag vegyességben.

Thea- és kávé-készülékek. Valódi chinaezüst és alpacca evőeszközök a cs. kir. szab. Berndor-féle gyárból.

Tajtékpipák és **szipkák,** dohányzó és szivarzó szerek s minden e szakbeli áruk a legjobb minőségben. **Pipere-, mosdó-, fényüzési-czikkek,** parfum, fogpor, rizspor, hajfestőszer és mindenféle toilette-tárgyak, Treu Nuglisch gyárából — **Prágai kesztyük raktára.**

Üzletemet a n. é. közönségnek ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

12—5

Goldfahn Sándor
kereskedő Zomborban, a fő-utczában.

Alulirott intézet 3—3

tőkebefektetésre

ajánlja a Pesti hazai első takarékpénztári egyesület

5%-al kamatozó kötvényeit (közsági kötelezvények)

Ezen kötvények a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület által az államnak, megyéknek, községeknek stb. adott kölcsönök alapján bocsattatnak ki. A társaság kölcsönöket utalványoz:

törvényhozási, kormányi illetve hatósági jóváhagyás mellett fekvő országos törvényhatósági vagy községi közjavadalmak és jövedelmekre,

közhasznu müvek vagy munkalatok kereszttulajdonitelére törvény által biztositott elsőbbségi jog vagy államjótallás vagy a behajtásnak az állam által biztositása mellett.

Azonkivül a pesti hazai első takarékpénztár egyesület ezen kötvények kamatainak s a tőke sorsolási terv szerinti visszafizetésének pontos betartásáért összes ingó és ingatlan vagyonával szavatol, ugy hogy ezen kötvények a legnagyobb biztosságot nyujtják. Megemlitendő azon körülmény is, hogy a jelenlegi árfolyamnál a sorsolások alkalmával veszteség a vevőre nem hárul. Ezen kötvények napi árfolyam szerint minden bank és váltóháznál valamint alulirottnál kaphatók:

Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank. Dorottya-utcza 6. szám Wurm-udvar.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy **Zomborban a főutczában, Sztojkovits Z. G.-féle házban**

a Czeglédi gőzmalom-részvény-társaság

lisztraktárát

megnyitottam.

Ezen malom gyártmánya alig szorul dicséretre, az a székesfehérvári orsz. kiállitáson az **arany éremmel** lett kitüntetve s mindenhol kivivta magának a legnagyobb kelendőséget. Raktáramban kitünő jó **rozslisztet** is tartok és folörekvésem leend pontos szolgálat által b. vevőimet üzletem részére megnyerni.

Zomborban, 1883. november 1-én. Teljes tisztelettel

12—5 **Krámer Gyula.**

FERFI-INGEK

elegans uj szabással, kizárólag csakis a legfinomabb Chiffon, Kreton, Zephir és Oxford-kelmékből á **2 frt 50 kr.**

Legujabb

nyakkendők, kesztyük, gallérok, kezelők, zsebkendők, harisnyák, hálóingek, esernyők, botok, inggombok stb. feltünő olcsó árakon. Dús választék alsó-ingek és alsó-nadragok, valamint mindennemü gyapjuszövetből. Fehérneműek tisztitásra elvállaltatnak.

Bauer Zsigmond és Társa

specialis készitője jó szabásu férfi-ingeknek

Budapesten, Kristóf tér 6. szám.

Ingek nyakmérték vagy minta-ing után 24 óra alatt is elkészittetnek; árjegyzék, legujabb ingkelme-minták ingyen és bérmentve küldetnek. Vidéki küldemények jótállás mellett. — Függönyök clorsav nélkül egy ablakra 40 krért tisztittatnak. 10—1

Kiállitásokon 9-szer kitüntetve.

Gyönyörüen énekló valódi

Harzi kanári madarak

kaphatók

Bécs 1883 ez. érem | **Klein Ödönnél** B.-Csabán. | Frankfurt 1-ső díj

Szétküldés a legmesszebb eső vidékekre is az élve megérkezés iránti jótallás mellett.

Arjegyzék ingyen bérmentve.

Elismerő nyilatkozatok.

T. Klein Ödön urnak, B.-Csabán.

A küldött harzi kanári egészségesen, épen érkezett meg s nagyon szépen énekel. Az idei becsi nemzetközi baromfi- és madárkiállitason kiállitva volt harzi kanári madarak éneket összehasonlitva az ön által nekem küldött harzi kanári madarak énekével, minden hizelgés nélkül közölhetem önnel, hogy az ön által küldött kanári éneket egyik sem multa felül gyönyörüségben. Igen örvendek, hogy hazánkban ezen uj tenyésztési ág ily örvendetes eredményeket képes felmutatni.

Budapest. Grubiczy Geyza, min. titkár.

3—3

A küldött kanári gyönyörüen énekel. Fogadja köszönetem.

Szeged. Bába Imre adótiszt.

A madárka hódit, a ki csak hallja, dicséri is; több megrendelés van kilátásban.

Zombor. Mandics Endre.

A madarak teljes épségben érkeztek meg. A hím igen kedvesen énekel. Meg vagyok elégedve, fogadja elismerésemet.

Solt (Pestmegye).

Gróf Benyovszky Béláné.

Megrendelésemre legpontosabban küldött kanari madarral nagyon meg vagyok elégedve. Megérkezésekor azonnal gyönyörüen énekelt s azóta nappal és világitott szobában éjjel is énekel. Sziveskedjek két első osztályu kanárit küldeni.

Dorosma. Zádory Károlyné.

Beküldött harzi kanári friss és jó egészségben szerencsésen megérkezett s már korán reggel megkezdte működését pártatlan, ritka szép énekével. Fogadja legforrobb köszönetem.

Budapest. Bene Imre.

Az öntől vett harzi kanari madarakkal igen meg vagyok elégedve, mért is minden madárkedvelőnek czéget a legmelegebben ajánlhatom.

Budapest. Kádár Lajos.

ZONGORÁK

legnagyobb választékban és **legolcsóbban** kaphatók

CHMEL J. és FIA

cs. kir. udvari zongora készitőnél

Budapesten, Haas-féle palota.

Egyedüli depotja a Bechstein, Blüthner, Bösendorfer stbeff. zongoráknak, valamint csak itt található a legujabb és legjobb ami e nemben Európa s Amerikában készittetik. 3—1

FONTOS SZENVEDŐKNEK!!

KELETI sérvkötőgyárnak legujabb találmánya

Megbecsülhetetlen üdvös javitás.

Keleti sérvkötője egy **sérvvédővel** van kiválóvá, mely a tetet **különösen pedig a sérvet izzadás ellen védi** és ugy a sérvkötőt viselő mindig egy **száraz sérvkötőt** viseli. Ezen sérvvédő igen **kellemes hűvösitő hatást gyakorol** és igy egészségi szempontból kiválóan ajánlatos.

A sérv-védő által a sérvkötő is elizzadás, illetve elromlástól tökéletesen védve van. Maga a sérvkötő egyike a **legbiztosabb sérvkötőknek, Dr. Kezsmarszky tanár** ur szerint ugy van szerkesztve, hogy a sérvkötő tökéletesen a testhez sim l és a pelottát a sérv irányába és magyasghoz szépen tenyélmesen lehet igazitani.

Ár: Egyoldalu . . . . . 5 frt.
Kettős . . . . . 10 frt.

Megszerezhető csakis a készitő

Keleti J. sérvkötő-gyárosnál.

Raktár: **Budapest, Kálvin-tér 2. sz.**

Anyamelh-sérvkötők, méh-fecskendők, légpárnák, ágybetétek, hajtónet-szekrények, **étkészülékek,** gummi-harisnyák, injectorium-ok, stb. mindig készletben vannak. **Sérvkötők alkalmazásához külön terem.** — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Téli keztyük 4—1

legerősebb zergebőrből, bárányhéjjel 1 frttól feljebb.
Tucatja 11 frttól feljebb.
Legfinomabb téli hölgykeztyük legujabb divat szerint 1.50.
Tucatja 14 frt 50 krtól feljebb.

Keleti J. keztyugyárában Kálvin-tér 3.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Nem ingyen, se csőd, se haláleset miatt,

Az öltözködés terén e hirdetés

FORRADALMAT

10—6 fog eláradni.

Több brünni posztógyával szemben azon kötelezettséget vállaltam magamra, hogy egy **millió forint értékben gyapjukelméket árusitsak el.** Ez összegnek nagysága és a **készpénzbeli eladásnak nagy előnyei utasitnak engem szabott gyári áron a kelméket árusitani.**

A következő árjegyzék állitásomnak fényes bizonyitékait szolgál **3.10 tartós és divatos gyapjukelme egy öltözékre:**

I. minőség 3.85 ft. III. minőség 7.57 ft.
II. „ 4.91 ft. IV. „ 9.73 ft.
I. minőség egy téli kabátnak való szövet 2.20 méter 5.88 frt.
II-ik minőség egy téli kabátnak való szövet 2.20 méter 8.73 frt.

Azonkivül ajánlom legnagyobb és dusan felszerelt

férfi-ruha raktáromat.

Vidéki megrendelések naponta teljesittetnek. — Mintak bérmentve küldetnek.

Krausz Lipót fia
posztó gyári és ruha-raktára
Budapest, belváros, kigyóter 3.

nyei harárzhatják feltünő olcsó árakra. minőséget hunbni az ugyanyes kereskedőt csak a készpénzbeli eladásnak nagy elő-

---

Utasok és utimálhák szállitása Amerikába

legczélszerűbb és legolcsóbb

Reif Arnold utján Bécsben, I. Koloratwring, Pestalozzi-utcza 1. sz.

25—23

Ny. Muzsik és Partlicsnál Zomborban.